

A
 בס"ד
Intro

Today we will Be"H begin הפרה את שנגה את הפרה, and learn מסכת בבא קמא of דף מ"ו.

Some of the topics we will learn about include:

המוציא מחבירו עליו הראיה

The burden of proof always rests on the claimant, even if

ניזק אומר ברי

ומזיק אומר שמא

The claimant is certain, and the defendant is uncertain.

However, in cases of inherent uncertainty, סומכוס disagrees, and says

ממון המוטל בספק חולקין

The disputed amount is divided.

A

המוציא מחבירו
עליו הראיה

Even if

ניזק אומר ברי
ומזיק אומר שמא

*In cases of inherent uncertainty
סומכוס disagrees, and says*
ממון המוטל בספק חולקין

B

אזלינן בתר רובא

The Gemara cites a מחלוקת whether we make assumptions based on a majority regarding monetary matters.

נוקקין לתובע תחילה

We first settle the claimant's issue, before dealing with a related counter-claim raised by the defendant.

פרה וולדה שנגחה

The Gemara establishes how to allocate responsibility when a pregnant cow damages another animal.

B

אזלינן בתר רובא

נוקקין לתובע תחילה

פרה וולדה
שנגחה

1 So let's review...

Zugt di Mishnah

שור שנגח את הפרה
ונמצא עוברת בצדה

If an ox gores a cow, and a dead calf was found next to her;
ואין ידוע אם עד שלא נגחה ילדה
אם משנגחה ילדה

And we do not know whether she miscarried before she
was gored, and so the owner of the ox is not liable for the
calf;

Or she miscarried as a result of the goring, and so the
owner of the ox IS liable for the calf as well;

משלם חצי נזק לפרה
ורביע נזק לולד

He pays $\frac{1}{2}$ the damages for the cow, for which he is
certainly liable; and only $\frac{1}{4}$ of the damages of the calf,
because it's questionable whether he's liable.

1

שני

שור שנגח את הפרה

ונמצא עוברת בצדה

If an ox gores a cow, and a dead calf
was found next to her

ואין ידוע אם עד שלא נגחה ילדה
אם משנגחה ילדה

And we do not know whether she miscarried
before she was gored, and so the owner of the ox
is not liable for the calf;

Or she miscarried as a result of the goring,
and the owner of the ox is liable for the calf as well

משלם חצי נזק לפרה
ורביע נזק לולד

He pays $\frac{1}{2}$ the damages for the cow
for which he is certainly liable;
and only $\frac{1}{4}$ of the damages of the calf,
because it's questionable whether he's liable.

2 And as the Gemara explains;

אמר רב יהודה אמר שמואל

זו דברי סומכוס

דאמר ממון המוטל בספק חולקין

As Tosfos explains

בלא טענותם ראוי להסתפק

The circumstances here are inherently unclear even without their respective claims, and so סומכוס holds that we divide the disputed sum between both parties.

אבל חכמים אומרים

זה כלל גדול בדין

המוציא מחבירו עליו הראיה

The חכמים disagree, and maintain that the burden of proof is always on the claimant, and so he only pays for the cow.

The Gemara explains that the term כלל גדול indicates the extent to which this principle applies:

1.

אפילו ניזק אומר ברי

ומזיק אומר שמא

Even if the ניזק, the plaintiff, claims to be certain of his claim, and the מזיק, the defendant, is unsure of his claim, we still say המוציא מחבירו עליו הראיה, and he is exempt.

2

אמר רב יהודה אמר שמואל

אבל חכמים אומרים
זה כלל גדול בדין
המוציא מחבירו
עליו הראיה

The חכמים disagree,
and maintain that the
burden of proof is always
on the claimant,
and so he only pays
for the cow.

זו דברי סומכוס
דאמר ממון
המוטל בספק
חולקין

As Tosfos explains
בלא טענותם
ראוי להסתפק
The circumstances here are
inherently unclear even without
their respective claims,
and so סומכוס holds that
we divide the disputed sum
between both parties.

כלל גדול

1

אפילו ניזק אומר ברי
ומזיק אומר שמא

Even if the ניזק, is certain of his claim,
and the מזיק is unsure,
we still say
המוציא מחבירו עליו הראיה
and he is exempt.

3

2.

Alternately, it refers to the following מחלוקת:

המוכר שור לחבירו

ונמצא נגחן

If someone purchased an ox and subsequently discovers that it's violent and has gored;

רב אמר

הרי זה מוקח טעות

He may return the ox for a refund, because it is not suitable for plowing;

שמואל אמר

יכול שיאמר לו

לשחיטה מכרתיו לך

The seller can claim that it was intended for slaughter, and so its goring is irrelevant.

3

2

מחלוקת: It refers to the following

המוכר שור לחבירו – ונמצא נגחן

If someone purchased an ox
and then discovers that it is violent and has gored

שמואל אמר

יכול שיאמר לו
לשחיטה מכרתיו לך

The seller can claim that
it was intended for slaughter,
and so its goring
is irrelevant.

רב אמר

הרי זה
מוקח טעות

He may return the ox
for a refund,
because it is not
suitable for plowing;

4 The Gemara explains that we can usually determine the buyer's intentions, as follows:

אי גברא דזבין לרדיא
אי גברא דזבין לנכסתא

Whether he usually buys oxen for labor or for meat;
OR

אי דמי רדיא
אי דמי נכסתא

Whether he paid the higher price of an ox suitable for plowing, or the lower price of an ox for slaughter;

However, their Machlokes is in a case of

גברא דזבין לרדיא ולנכסתא

Someone who typically buys oxen for both purposes; and

דאוקיר בישרא וקאי בדמי רדיא

The price of meat rose and now equals the price of an ox for plowing.

Therefore, רב says

זיל בתר רובא

ורובא דאינשי לרדיא הוא דזבני

We follow the majority, and assume that the ox was bought for plowing, and so

מקח טעות

He can return it.

However, שמואל maintains

כי אזלינן בתר רובא

באיסורא

אבל בממונא

לא אזלינן בתר רובא

We only follow the majority regarding prohibitions, but

we do NOT make assumptions based on a majority

regarding monetary decisions. Therefore,

המוציא מחבירו עליו הראיה

We apply the major principle of מחבירו even against a claim supported by a רוב, and the seller is not obligated to refund the money.

4

We can usually determine the buyer's intentions if...

אי דמי רדיא
אי דמי נכסתא

Whether he paid
the higher price of an ox
suitable for plowing,
or the lower price
of an ox for slaughter

אי גברא דזבין
לרדיא

אי גברא דזבין
לנכסתא

Whether he usually
buys oxen for labor
or for meat

However, their Machlokes is in a case of...

גברא דזבין לרדיא ולנכסתא

If he typically buys oxen for both purposes; and

דאוקיר בישרא וקאי בדמי רדיא

The price of meat rose
and now equals the price of an ox for plowing.

מאילן

כי אזלינן בתר רובא
באיסורא
אבל בממונא
לא אזלינן בתר רובא

We only follow the majority
regarding prohibitions,
but not regarding money.

Therefore,

המוציא מחבירו
עליו הראיה

We apply the principle of
מחבירו even against a רוב,
and the seller is not obligated
to refund the money.

רב

זיל בתר רובא
ורובא דאינשי
לרדיא הוא דזבני

We follow the majority
and assume that
the ox was bought
for plowing, - and so

מקח טעות הוא
and he may return it.

5 The Gemara now brings a source for the principle of המוציא מחבירו עליו הראיה
 The Pasuk says
 מי בעל דברים יגש אליהם
 The relevant party should approach the בית דין, meaning יגש ראיה אליהם
 He should present his proof.

However, the Gemara questions
 למה לי קרא
 סברא הוא

A Pasuk is not necessary, because it is simple logic:
 דכאיב ליה כאיבא
 אזיל לבי אסיא
 The one who is in pain goes to the doctor.
 Similarly, the burden of proof rests on the claimant.

Rather, the Pasuk teaches another Halachah:
 אין נזקקין אלא לתובע תחלה
 As Rashi explains,

כגון ראובן תובע משמעון מנה שהלוהו
 ושמעון משיבו תפסת משלי
 If שמעון claims that ראובן owes him money, and responds that ראובן seized some of his belongings, we first deal with שמעון's claim and compel ראובן to pay him, and only then do we deal with שמעון's counterclaim.

The Gemara adds - Howewer
 פעמים שנזקקין לנתבע תחלה
 דקא זילי נכסיה
 Occasionally we DO respond to the defendant first, such as if he has a unique opportunity to sell the items in question for a substantial profit, or if repaying the loan will adversely affect his financial standing.
 =====

5 המוציא מחבירו עליו הראיה

מי בעל דברים יגש אליהם

The relevant party should approach בית דין

יגש ראיה אליהם
 He should present his proof

למה לי קרא סברא הוא

...it is simple logic

דכאיב ליה כאיבא אזיל לבי אסיא

The one who is in pain goes to the doctor.
 Similarly, the burden of proof rests on the claimant.

Rather, the Pasuk teaches

מי בעל דברים יגש אליהם

אין נזקקין אלא לתובע תחלה

If ראובן claims that שמעון owes him money, and שמעון responds that ראובן seized his belongings, we first deal with ראובן's claim and compel שמעון to pay him, and only then do we deal with שמעון's counterclaim.

Howewer

פעמים שנזקקין לנתבע תחלה דקא זילי נכסיה

Occasionally we do respond to the defendant first.

If he has a unique opportunity to sell the items in question for a substantial profit, or if repaying the loan will adversely affect his financial standing.

6 The Mishnah continues;
 וכן פרה שנגחה את השור
 ונמצא ולדה בצדה
 If a pregnant cow gores an ox, and we then find a calf at its side;
 ואין ידוע אם עד שלא נגחה ילדה
 אם משנגחה ילדה
 And we do not know whether it gave birth before it gored, and so he can only collect חצי נזק from the cow, or if it gave birth afterwards, and so the fetus participated in the damage, and is also indebted to pay חצי נזק מוגופו
 משתלם חצי נזק מן הפרה
 ורביע נזק מן הולד
 He pays $\frac{1}{2}$ the damages from the cow, and $\frac{1}{4}$ of the damages from the calf.

6 *אליכ*

**וכן פרה שנגחה את השור
 ונמצא ולדה בצדה**
*If a pregnant cow gores an ox,
 and we then find a calf at its side*

**ואין ידוע אם עד שלא נגחה ילדה
 אם משנגחה ילדה**
*And we do not know whether it gave birth before it gored,
 and so he can only collect חצי נזק from the cow,
 or if it gave birth afterwards
 and so the fetus participated in the damage,
 and is also indebted to pay חצי נזק מוגופו.*

**משתלם חצי נזק מן הפרה
 ורביע נזק מן הולד**
*He pays $\frac{1}{2}$ the damages from the cow,
 and $\frac{1}{4}$ of the damages from the calf.*

7 The Gemara wonders
 כולי נזקא נכי רבעא מאי עבידתיה
 Why should he pay $\frac{3}{4}$ of the damages?!

רבא explains that the Mishnah is speaking of a case of פרה וולד דחד
 The cow and its calf have one owner. Therefore,
 אי פשיטא לן דהוה ולד בהדה כי נגחה
 משתלם כוליה חצי נזק מולד
 If we certainly know that the cow was still pregnant when it gored, the owner must pay חצי נזק from either the cow or the calf, because as רבא said
 פרה שהזיקה גובה מולדה
 One can collect damages from the fetus of a damaging animal, because
 גופה היא
 It is part of the cow's body.
 However,
 תרנגולת שהזיקה
 אינו גובה מביצתה
 One cannot collect damages from the egg of a damaging chicken, because
 פירשא בעלמא הוא
 It is not part of its body.

7 *?*
 The Gemara wonders
כולי נזקא נכי רבעא מאי עבידתיה
Why should he pay $\frac{3}{4}$ of the damages?!

רבא
The Mishnah is speaking of a case of פרה וולד דחד
The cow and its calf have one owner.

Therefore,
אי פשיטא לן דהוה ולד בהדה כי נגחה משתלם כוליה חצי נזק מולד
If we certainly know that the cow was still pregnant when it gored, the owner must pay חצי נזק from either the cow or the calf - because as רבא said

תרנגולת שהזיקה אינו גובה מביצתה <i>One cannot collect damages from the egg of a damaging chicken, because פירשא בעלמא הוא It is not part of its body.</i>	פרה שהזיקה גובה מולדה <i>One can collect damages from the fetus of a damaging animal, because גופה היא It is part of the cow's body.</i>
---	--

8 However, we are discussing a case
 דלא ידעינן אי הוה ולד בהדה כי נגחה אי לא הוה
 We do not know whether the cow was still pregnant when
 it gored; and so the Mishnah reads as follows:
 איתא לפרה
 משתלם חצי נזק מפרה
 If the cow is available for collection, he collects the
 complete ½ of the damages from the cow, because the
 cow certainly gored. However,
 ליתא לפרה
 משתלם רביע נזק מולדה
 If only the calf is available, he only collects ¼ of the
 damages from the calf, which is ½ of what he would
 usually collect, because it's questionable whether the calf
 participated in the damage, and סומכוס holds
 ממון המוטל בספק חולקין

8

However, we are discussing a case

**דלא ידעינן
 אי הוה ולד בהדה כי נגחה
 אי לא הוה**

*We do not know whether the cow was
 still pregnant when it gored*

<p>ליתא לפרה משתלם רביע נזק מולדה</p> <p><i>If only the calf is available, he only collects ¼ of the damages from the calf, which is ½ of what he would usually collect, because it's questionable whether the calf participated in the damage, and סומכוס holds ממון המוטל בספק חולקין</i></p>	<p>איתא לפרה משתלם חצי נזק מפרה</p> <p><i>If the cow is available for collection, he collects the complete ½ of the damages from the cow, because the cow certainly gored.</i></p>
---	---

9 י"י explains the Mishnah to be speaking of a case of
 פרה דחד וולד דחד
 The cow and the calf have separate owners; where the
 Halachah is as follows:
 From the פרה he collects
 אחד מארבעה בנזק
 ¼ of the damages, as follows;
 The פרה certainly gored; and is therefore liable for the
 entire נזק חצי. However, since he can claim that the ולד is a
 partner in the damages, he pays only ½ of his liability,
 which is ¼ of the damages.

And from the ולד he collects
 אחד משמונה בנזק
 1/8th of the damages, as follows;
 Even if the ולד was certainly a partner in the damages, he
 would only pay ¼ of the damages. Therefore, now that it's
 a ספק whether he was a partner, he only pays ½ of his
 liability, which is 1/8 of the damages, based on סומכוס who
 holds
 ממון המוטל בספק חולקין
 =====

9 י"י explains the Mishnah. . .

פרה דחד וולד דחד

The cow and the calf have separate owners;

<p><i>From the פרה he collects</i> אחד מארבעה בנזק <i>¼ of the damages, as follows; The פרה gored; and is liable for the entire נזק חצי.</i></p> <p><i>However, since he can claim that the ולד is a partner in the damages, he pays only ½ of his liability, which is ¼ of the damages.</i></p>	<p><i>And from the ולד he collects</i> אחד משמונה בנזק <i>1/8th of the damages, as follows; Even if the ולד was a partner in the damages, he would only pay ¼ of the damages.</i></p> <p><i>Therefore, now that it's a ספק whether he was a partner, he only pays ½ of his liability, which is 1/8 of the damages, based on סומכוס who holds ממון המוטל בספק חולקין</i></p>
---	--

Tosfos points out in general, that סומכוס holds ממון המוטל בספק חולקין
 only where the נתבע is not מוחזק, the defendant
 does not have the money, or item in question, in his
 possession; it's in a neutral area. However, if the נתבע is
 מוחזק,
 סומכוס agrees to
 המוציא מחבירו עליו הראיה

